

КУРБАСА ЛЕСЯ Обласний меморіальний музей-садиба Засн. 1987 у с. Старий Скалат Підволочис. р-ну Терноп. обл. як Музей-садиба Леся Курбаса. Від 1988 — відділ Терноп. краєзн. музею, від 2002 підпорядк. відділу культури Підволочис. райдержадміністрації. Від 2003 — сучасна назва, підпорядк. упр. культури Терноп. облдержадміністрації. Розташ. у будинку, де 1893–1908, 1912–14 проживав митець, і на якому встановлено дві мемор. дошки — йому та батьку *Степану Яновичу*. Експозицію розміщено в 5-ти кімнатах: перша розповідає про дитинство, юність, гімназійні і студент. роки навч., перші кроки на театр. сцені; друга — про діяльність у Києві (1916–26): Театр М. Садовського, Молодий театр, Мист. об'єдн. «Березіль» (від 1926 — театр «Березіль»); третя представляє матеріали, присвяч. періоду роботи у Харкові в театрі «Березіль»; четверта слугує концерт. залом, на т. зв. «малій сцені Леся» стоїть погруддя реж. виконане І. Лесюком (1961); у залі створ. куточки учнів та послідовників Курбаса: [Г. Бабійвни](#), [В. Василька](#), Т. Водяного, [М. Крушельницького](#), [В. Чистякової](#); п'ята представляє діяльність Терноп. укр. драм. театру ім. Т. Шевченка від заснування до сьогодення. Окремий розділ експозиції висвітлює вшанування пам'яті Леся

Курбаса на Тернопільщині й в Україні. У осн. фонді — бл. 1700, наук.-допоміж. — 340 од. зберігання. Серед раритет. експонатів — книги з влас. б-ки Леся Курбаса, свідоцтво про успішність з Терноп. гімназії, оригінал перекладу драми «Молодість» М. Гальбе, оригінал інсценізації поеми «Гайдамаки» Т. Шевченка, публікації у ж. «Барикади театру» (Київ, 1924), «Современный театр» (Москва, 1926), портрети митця, театр. афіші, програми, світлини, макети, особисті речі учнів. Музей проводить конференції, вечори пам'яті, вистави, зустрічі з відомими акторами, мистецтвознавцями. 1999 започатковано щоріч. Всеукр. фестиваль «Тернопільські театральні вечори. Дебют»; відбулися виставки «Колиска Лесевого дитинства», «Леся Курбас: життя і творчість», «Життя в ім'я мистецтва», «Театральні шляхи Леся Курбаса», урочисті академії до ювіл. дат — «Вклонімося великому митцеві», «Леся Курбас — наша гордість і слава» та ін. Директор — О. Васишин (від 1989).

Рекомендована література

1. Волицька І. Дім на горі. День у музеї Леся Курбаса // УТ. 1987. № 4;
2. Лавренюк В. Храм у дзеркалі ріки: Нотатки музейника. Т., 2000;
3. Васишин О. Обласний комунальний меморіальний музей «Садиба Леся Курбаса» // Музеї України. 2006. № 2;
4. Її ж. Меморіальний музей-садиба Леся Курбаса: Нарис-путівник. Т., 2007;
5. Обласний меморіальний музей-садиба Леся Курбаса в с. Старий Скалат на Тернопільщині: До 125-річчя від дня народж. Леся Курбаса. Т., 2012.

[О. С. Ковцун](#)

Фотоілюстрації

Бібліографічний опис:

Курбаса Леся обласний меморіальний музей-садиба / О. С. Ковцун // Енциклопедія Сучасної України [Електронний ресурс] / Редкол.: І. М. Дзюба, А. І. Жуковський, М. Г. Железняк [та ін.] ; НАН України, НТШ. — К. : Інститут енциклопедичних досліджень НАН України, 2016. — Режим доступу: <https://esu.com.ua/article-51800>

2001-2025 © Ця енциклопедична стаття захищена авторським правом згідно з чинним законодавством України ([докладніше](#)).